

ΧΙ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

1. Ηλίας Ν. Αρναούτογλου, Διευθυντής Ερευνών Ακαδημία Αθηνών – ΚΕΙΕΔ

Τίτλος ομιλίας:

Δίκαιο και θεσμοί στην πρόιμη ελληνιστική Αθήνα. (322-262 π.Χ.) Μια ανθεκτική δημοκρατία

Σύντομο Βιογραφικό:

Ο διευθυντής ερευνών του ΚΕΙΕΔ Ηλίας Ν. Αρναούτογλου είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ και διδάκτορας του Πανεπιστημίου της Γλασκώβης στις Κλασσικές Σπουδές. Εργάστηκε ως assistant editor του τετάρτου τόμου του Lexicon of Greek Personal Names στην Οξφόρδη υπό την καθοδήγηση του Peter M. Fraser και της Elaine Matthews. Διετέλεσε εταίρος στο Institute for Advanced Studies στο Princeton των ΗΠΑ το 2018. Την τελευταία δεκαετία συμμετέχει ενεργά στα διετή διεθνή Συμπόσια αρχαίου ελληνικού και ελληνιστικού δικαίου, προσκαλείται για σεμινάρια και ομιλίες σε διάφορα ευρωπαϊκά και ελληνικά πανεπιστήμια, και συμμετέχει ανελλιπώς στις συναντήσεις της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας του Δικαίου. Στα επιστημονικά του ενδιαφέροντα εντάσσεται η ιστορία των δικαιοπολιτικών θεσμών στην ελληνο-ρωμαϊκή αρχαιότητα.

Περίληψη ομιλίας:

Η αθηναϊκή δημοκρατία της ελληνιστικής περιόδου (παραδοσιακά 323-146 π.Χ.) αντιμετωπίζεται ως μια παρακμασμένη και παρακμιακή πολιτειακή δομή. Αυτή η θεώρηση εδράζεται σε δύο συνήθως ανομολόγητες παραδοχές, την ανύψωση των θεσμικών ρυθμίσεων της δημοκρατίας του 5^{ου} αι. π.Χ. σε υπόδειγμα και στην υποτίμηση των γεωπολιτικών αλλαγών (σχέσεων ισχύος) που επήλθαν μετά τον θάνατο του Αλεξάνδρου Γ'. Μέσα από μια όχι και τόσο παραδοσιακή ιστορική αφήγηση της περιόδου 322 έως 262, θα εστιάσω την προσοχή μου στις πολιτειακές και νομικές μεταβολές που επέρχονται. Ορισμένες από αυτές αποτελούν σύντομα διαλείμματα και σχεδόν όλες οφείλονται σε εξωγενείς γεωπολιτικούς παράγοντες. Εν τούτοις, όλες, ακόμα και αυτές με ολιγαρχική, για τα δημοκρατικά αθηναϊκά ήθη, απόχρωση, εδράζονται στο αθηναϊκό δημοκρατικό παρελθόν, απώτερο και απώτατο. Η αίσθηση της συνέχειας που αποπνέουν μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι κατά την εξηκονταετία 322-262 η αθηναϊκή πολιτεία παραμένει μια ανθεκτική δημοκρατία.

2. Νικόλαος Παπαζαρκάδας, Διευθυντής του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (ΙΙΕ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ) και καθηγητής Ελληνικών Σπουδών στην έδρα Nicholas C. Petris του Πανεπιστημίου του Μπέρκλεϋ της Καλιφόρνιας

Τίτλος Ομιλίας:

Η Αθήνα της ύστερης ελληνιστικής περιόδου: μια επιγραφική προσέγγιση

Σύντομο Βιογραφικό:

Ο Νικόλαος Παπαζαρκάδας είναι Καθηγητής Κλασικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϋ της Καλιφόρνιας, Διευθυντής του Κέντρου Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής «Sara B. Aleshire» στο ίδιο πανεπιστήμιο και από το 2023 Διευθυντής του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών (ΙΙΕ) του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΕΙΕ). Τα επιστημονικά ενδιαφέροντά του εστιάζονται στην πολιτική, οικονομική και θρησκευτική ιστορία της Αθήνας, της Βοιωτίας και των Κυκλάδων. Από το 2007 είναι ένας από τους βασικούς εκδότες του *Supplementum Epigraphicum Graecum*, καλύπτοντας την επιγραφική παραγωγή της Αττικής, της Πελοποννήσου και της Βοιωτίας.

Περίληψη ομιλίας:

Για τους πρωϊμότερους μελετητές της αρχαίας Αθήνας, η δημοκρατία της ελληνιστικής περιόδου ήταν εξ αρχής κακέκτυπο της πολύ λαμπρότερης δημοκρατίας των κλασικών χρόνων και σταδιακά απώλεσε και τα λίγα εκείνα στοιχεία δυναμικής που της είχαν απομείνει. Για κάποιους άλλους, το αθηναϊκό πολίτευμά ήταν ήδη από τον ύστερο 3ο π.Χ. αιώνα δημοκρατικό μόνο κατ' όνομα. Μια νεότερη γενιά μελετητών έχει στρέψει την προσοχή της στην πρόσληψη της κλασικής δημοκρατίας κατά την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο. Ένα μείζον εμπόδιο όλων των παραπάνω προσεγγίσεων είναι η αποσπασματική φύση των σχετικών ιστορικών πηγών. Εξ αφορμής της προετοιμασίας του νέου συντάγματος ψηφισμάτων της ύστερης ελληνιστικής Αθήνας, σκοπεύω να επανεξετάσω κάποιους κεντρικής σημασίας πολιτειακούς και οικονομικούς θεσμούς ως πιθανές ενδείξεις της υφής του αθηναϊκού πολιτεύματος από το 167 π.Χ. περίπου έως την καταστροφή της πόλης από τον Σύλλα.